herpy

PILEGIFTFRØER

Granular Poison Frog

Oophaga granulifera

Oophaga granulifera er en lille, dagaktiv pilegiftfrø på 19-22 mm fra Stillehavssiden af Costa Rica og det yderste vestlige Panama. Huden er tydeligt kornet, ryggen rød, orange eller olivengrøn, og ben og bug er blågrønne til turkise. Arten lever langs skyggede skovbække, og hunnen fodrer sine haletudser med ubefrugtede æg.

Familie: Dendrobatidae Tidligere navn: *Dendrobates granuliferus* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**19-22 mm** snude-kloak-længde
Levetid	**6 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Regnskov**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskab	**Ingen** Opdrættede dyr. Vildfangne dyr kan beholde giften længe
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**80 × 40 × 40 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**21-25 °C**
Temperatur, nat	**17-21 °C**
Luftfugtighed	**80-100 %**
Vand	**Vandskål** dybde 1-2 cm
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Kost	**Små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Haletudserne bæres til vand**
Æglægning	**På jorden**
Kønsmoden	**12-18 mdr.**
Æg pr. lægning	**2-5**
Klækning	**19-20 dage**
Larvetid	**87-212 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Ufrugtbare æg fra hunnen**
Yngelpleje	**Vogter æggene, bærer haletudserne og fodrer haletudserne med æg**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
IUCN	**Sårbar (VU)**

Hele slægten Oophaga står på CITES liste II, så handel over landegrænser kræver CITES-papirer. Arten er sårbar i naturen, så køb kun opdrættede dyr med dokumentation for oprindelsen. EU-bilaget er ikke aflæst for frøer og nævnes derfor ikke.

Om arten

Oophaga granulifera er en lille til mellemstor frø i slægten *Oophaga* og bliver 19-22 mm fra snude til kloak. Navnet kommer af det latinske ord for korn og peger på huden, som er stærkt kornet. Ryggen og forbenene er rød til orangerød eller gul til olivengrøn. Den nedre del af ryggen, bugen, bagbenene og forfødderne er turkis, mintgrøn, blågrøn, blågrå, lysegrøn eller hvid, hos nogle former også ensfarvet rød. Omkring Quepos findes en form, hvor det orange er afløst af olivengrønt. Lokalformerne har navne efter fundstederne, fx 'Quepos', 'Golfito', 'Dominical', 'Baru' og 'Corcovado'.

Arten blev beskrevet i 1958 af Edward Taylor som *Dendrobates granuliferus* og blev i 1994 flyttet til *Oophaga*. Genetisk står den forholdsvis isoleret og regnes for den mest oprindelige i slægten: den er mindre nært beslægtet med de andre *Oophaga*-arter, end de er med hinanden. Adfærd og yngelpleje ligner mest *Oophaga pumilio*, men *O. granulifera* er langt mere sky og lever mere skjult. Hannen bruger det meste af sin tid og energi på at forsvare sin kaldeplads, først og fremmest med lyd; kommer en anden han for tæt på, kan det ende i kamp.

I naturen er huden giftig. Som hos andre pilegiftfrøer stammer giften fra føden, og de skarpe farver advarer rovdyr. Frøer, der vokser op på almindelige foderdyr, danner ikke gift. Hvor stærk giften er hos vilde dyr af arten, er ikke kendt, så vask hænder efter arbejde i terrariet.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

Udbredelse og levested

Oophaga granulifera lever på Stillehavssiden af Costa Rica og Panama: fra Parrita i provinsen Puntarenas mod syd til Osa-halvøen og Golfito og videre ind i det vestligste Panama (provinsen Chiriquí). Typelokaliteten ligger nord for floden Río Diquís, nær Palmar Norte. Langt de fleste kendte fund kommer fra Puntarenas, og arten findes blandt andet i Corcovado Nationalpark, Piedras Blancas Nationalpark og Golfito-reservatet. Den kendte bestand på Costa Ricas Caribiske side er formentlig udsat og stammer fra formen fra Osa.

Udbredelsesområdet er mindre end 20.000 km². Arten er opført som sårbar, fordi skoven ryddes til oliepalme-, banan- og ananasplantager, fordi sprøjtegifte følger med, og fordi indsamling til dyrehandel kan trække lokale bestande ned. Arten klarer sig dårligere i kulturlandskab end *Oophaga pumilio*. Den kan findes i ekstensivt drevne plantager og sekundærskov, men overlever ikke i de intensivt drevne palmeplantager.

> **Oprindelig udbredelse:** Costa Rica og Panama.

LEVESTED

Oophaga granulifera er et rent lavlandsdyr, som angives fra havniveau op til 100 m og i nogle områder op til 600 m. Den lever i løvlaget i urskov eller gammel sekundærskov. Den er bundet til små og mellemstore, skyggede vandløb, der har gravet sig ned i vulkansk sten, så bækken ligger i en kløft af blokke og plader. I de vandrette sprækker mellem stenene, 0,5-2 m fra vandet, finder frøerne skjul. Der vokser altid arumplanter som *Dieffenbachia* i nærheden; bladakslerne bruges som yngleplanter. Bækkens beskaffenhed afgør forekomsten mere end selve skoven: ved bække uden de store, sprækkede sten er arten ikke fundet.

Klimaet er tropisk og meget fugtigt med en tydelig regntid og tørtid. Tørtiden ligger i vinterhalvåret, og regntiden begynder omkring maj. I tørtiden trækker frøerne ned til vandløbene, gemmer sig i fugtige sprækker og under rødder og er kun aktive tidligt om morgenen, cirka kl. 6-9. Når regnen kommer, er de aktive hele dagen, hannerne kalder, og arten er talrig. Midt i den tunge regntid, når vandløbene svulmer, trækker de sig igen tilbage, og der kommer en ny periode med mange kaldende hanner fra slutningen af august. Luftfugtigheden tæt ved bækkene falder selv i tørtiden sjældent under 80 %. Fordi arten lever langs kølige, skyggede vandløb, tåler den varme dårligt.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Oophaga granulifera*, og arten er sjælden i hobbyen. Pasningen bygger på levestedet, kølige og skyggede lavlandsbække, hvor frøerne lever mellem sten og løv, og på *Oophaga pumilio*, som har samme adfærd og yngelpleje. *Oophaga sylvatica* og *Oophaga lehmanni* følger slægtens mønster og er bedre kendt i fangenskab. I samme område som *O. granulifera* lever *Phyllobates vittatus* og *Dendrobates auratus*, som er langt bedre kendt i hobbyen.

Et regnskovsterrarie på mindst 80 × 40 × 40 cm (længde, bredde, højde) passer til ét par. I naturen lever dyrene parvis, og et par er også den bedste holdform i terrariet. Ungerne kan blive hos forældrene i omkring et år. Brug et drænlag af ekspanderede lerkugler under et net og derover ugødet jord eller kokosfibre. Læg et tykt lag tørre eg- eller bøgeblade øverst. Byg gerne et stenparti af skifer og flade sten med vandrette sprækker på 1-2 cm, som imiterer bækkens klippeblokke. Korkbark, planter og især mellemstore bromelier og arumplanter med vand i bladakslerne giver steder, hvor hunnen kan sætte haletudser af. Skråtstillede filmdåser med lidt vand er et alternativ og kan flyttes uden at forstyrre dyrene.

Terrariet skal have ventilation i for og top, så luften ikke står stille, men fugten skal blive høj. Nettet skal have så små masker, at foderdyrene ikke slipper ud.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund Læs mere: Opdræt af haletudser

TEMPERATUR

Dagtemperaturen skal ligge på 21-25 °C, og frøerne er mest aktive ved 20-22 °C. Om natten skal temperaturen falde 4-5 °C, til omkring 17-21 °C. Årstidsvariationen er minimal, omkring 1-2 °C. Arten lever langs kølige, skyggede bække og er meget følsom over for varme: dagtemperaturen må ikke komme over 25 °C. Placér terrariet i et køligt rum uden direkte sol, og brug LED-lys, der ikke varmer. Er rummet varmt, hjælper en ventilator over terrariets ventilationsåbning og regelmæssig sprøjtning. Faresignaler er en frø, der sidder stille i det åbne, og løs, mørk hud. Opvarmning er sjældent nødvendig; et termostatstyret varmekabel kan bruges, hvis rummet er koldere end 20 °C.

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luftfugtigheden skal ligge på 80-90 %, og 100 % tidligt om morgenen og sidst på dagen, når terrariet sprøjtes. Selv i tørtiden falder fugtigheden langs bækkene sjældent under 80 %, og det er også bunden for terrariet. Sprøjt to gange om dagen med blødt vand (regnvand, osmosevand eller afkloreret vand), og brug gerne et regn- eller tågeanlæg. Løvlaget skal være fugtigt hele tiden uden at stå i vand, og bundlaget må aldrig tørre ud. Er terrariet for tørt, søger dyrene ind i skjul og holder op med at spise. Er luften for stillestående og for våd, kan der opstå skimmel og bakterievækst. Arten har en naturlig tørtid og regntid; en periode med lidt mindre sprøjtning efterfulgt af kraftig regn svarer til årets rytme, men er ikke dokumenteret som avlsudløser i fangenskab.

VAND OG VANDKVALITET

Et lavt vandfad på 1-2 cm dybde, fx en lav skål nedgravet i bunden eller en vanddel mellem stenene, giver drikkevand og luftfugt. Frøerne er dårlige svømmere, så vandet skal være så lavt, at de kan stå på bunden. Brug regnvand, osmosevand eller afkloreret postevand, og skift det hver eller hver anden dag. Padder optager vand og stoffer gennem huden, så der må ikke være rester af sæbe, kemikalier eller sprøjtegifte på skålen, planterne eller dekorationen. Skal der avles, skal der være vand i bromeliernes bladaksler eller i små beholdere: haletudserne lever i meget små vandmængder, i naturen omkring 2-3 ml pr. aksel, og vandet i dem skal holdes rent og friskes op jævnligt.

LYS OG UVB

Arten lever i skyggefuld skovbund, så lyset skal først og fremmest dække planternes behov. Brug LED eller lysrør med høj virkningsgrad, gerne omkring 6.500 K, 10-12 timer i døgnet; det passer til dagslængden i Costa Rica nær 9° nord. Der er ikke dokumenteret behov for UVB, og UVB er derfor valgfrit; et svagt UVB-lys i Ferguson-zone 1 kan bruges, hvis terrariet har tilstrækkelig med skjul. Lyskilden må ikke varme terrariet op, da arten er følsom over for varme.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Voksne dyr får små, flyveuføre bananfluer, springhaler, nyudklækkede mikrofårekyllinger, de mindste voksmøllarver og markplankton. I naturen lever slægten af myrer og mider, og det er derfra, giften kommer; i fangenskab får dyrene ikke den kost, og de bliver derfor ikke giftige. Fodr voksne dyr hver anden dag, og unger dagligt. Drys foderdyrene med kalk og et vitaminpulver beregnet til padder, ugentligt til voksne og ved hver anden fodring til unge dyr. Foderdyrene skal være små: ungerne er meget små og skal have springhaler eller nyudklækkede fårekyllinger. Hold selv kulturer af bananfluer og springhaler, så der altid er foder nok. Fjern døde foderdyr fra terrariet.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Oophaga granulifera er sky og lever meget skjult, især i tørtiden, hvor den næsten helt lukker af. Hannerne forsvarer en kaldeplads og kalder mest i regntiden; kampe er sjældne og følger efter lydsignaler. Holdes to hanner sammen, må der regnes med stress og kamp. Et par er den sikreste holdform, fordi dyrene også lever parvis i naturen. Frøerne skal ikke håndteres: huden er følsom, og håndtering stresser dem. Skal et dyr flyttes, så brug en ren, fugtet plastikbeholder. Vask altid hænder før og efter arbejde i terrariet. Arten er dagaktiv, men viser sig mindre, hvis der ikke er mange skjul.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønsforskellene er små, og hannerne kendes sikrest på kaldet, som de mest bruger i regntiden. Dyrene bliver kønsmodne efter 1-1,5 år. Et sikkert par fås ved at lade dyrene vokse op sammen.

PARRING

Avlen er knyttet til begyndelsen af regntiden omkring maj, og en ny periode med kaldende hanner følger fra slutningen af august. Parringen ligner *Oophaga pumilio*: hannen kalder fra sin kaldeplads på skovbunden, hunnen kommer til, og parret søger et skjul, hvor æggene lægges. I tørtiden er der ikke vand i planternes bladaksler, og der avles næsten ikke. En tørrere periode efterfulgt af kraftig sprøjtning svarer til naturens rytme, men er ikke kendt som avlsudløser i fangenskab.

ÆG OG HALETUDSER

Hunnen lægger 2-5 æg, oftest 3-4; enkelte angivelser går op til 15. Æggene lægges i sammenrullede visne blade, under sten, i grenkløfter eller i bladaksler lige over jorden. Hannen vogter æggene og holder dem fugtige med sin urin. Når æggene klækker, bærer hunnen haletudserne én ad gangen op til små vandsamlinger: hulninger i træer, bladaksler på arumplanter som *Dieffenbachia* og bromelier, en til to meter over jorden. Vandmængden i dem er i gennemsnit kun 2-3 ml. Hunnen vender regelmæssigt tilbage og lægger ubefrugtede æg i vandet, som haletudsen lever af. Giv derfor små bladaksler eller filmdåser i forskellig højde, og lad forældrene passe dem.

METAMORFOSE

Æggene klækker efter 19-20 dage. Haletudsernes udvikling tager lang tid, 87-212 dage, og kan strække sig ind i tørtiden. Opdræt hos forældrene er det sikreste. Kunstigt opdræt kan lade sig gøre, men er svært; fremgangsmåden er den samme som for *Oophaga pumilio*, hvor hver haletudse lever alene i en lille beholder og fodres regelmæssigt. Når forbenene kommer frem, skal haletudsen kunne komme op af vandet: sænk vandstanden og giv en skrå overflade med fugtigt mos, så den lille frø kan forlade vandet uden at drukne.

OPDRÆT AF UNGER

De nyforvandlede unger er meget små og skal have de mindste foderdyr: springhaler og nyudklækkede fårekyllinger, senere små bananfluer. Fodr dagligt, og drys foderet med kalk og vitaminer. Ungerne kan blive hos forældrene i omkring et år, hvis der er plads nok og ingen tegn på kamp. Flyt dem, hvis forældrene begynder at jage dem. Giv dem et fugtigt terrarie med mange skjul. Væksten er ikke beskrevet for arten og svarer formentlig til *Oophaga pumilio*. Levetiden angives til omkring 6 år.

Sundhed og typiske fejl

Der er ingen kendte sygdomme, der er særlige for arten. Listen gælder pilegiftfrøer i almindelighed og de særlige forhold for en art fra kølige bække:

- Varmestress: dagtemperaturer over 25 °C og dårlig ventilation stresser arten og svækker immunforsvaret. Nedkøl terrariet med det samme.
- Udtørring: for lav luftfugtighed og tørt bundlag giver sløve, indfaldne dyr, som holder op med at spise. Sprøjt og fugt bunden.
- Kalkmangel og fejlernæring: for få eller for ensartede foderdyr og manglende kalk giver deformerede ben og lamhed. Tilsæt kalk og vitaminer og varier foderet.
- Svampe- og bakterieinfektioner (herunder chytridsvamp): rødmende, sårede eller flagnende hud, sløvhed og vægttab. Hold nye dyr i karantæne i mindst 6 uger, og brug rent udstyr.
- Parasitter (fx rundorme): vægttab trods god appetit.

Søg en dyrlæge med forstand på padder, hvis en frø ikke spiser i flere dage, er sløv eller har tydelige sår. Behandling er vanskelig, så forebyggelse er vigtigst.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.